Ambtelijk advies

Voorstel Werkgroep inrichting nieuwe ronde Model C

Advies: Instemmen met voorstel Werkgroep, de vraag van portefeuillehouder White over buurten mee te nemen in het proces van toewijzen buurtplatformen en procedurevoorstel Kortvoort!

Ambtelijk wordt geadviseerd in te stemmen om de volgende redenen:

1. In lijn met hoofdoelstelling vastgestelde Ambitie en Aanpak participatie en democratisering Zuidoost;
2. Verzoek uitwerking buurten in relatie tot buurtbudgetten is in strijd met in DB en MT vastgestelde aanpak en ambitie participatie en democratisering Zuidoost;
3. Opgebouwde vertrouwen in stand te houden;
4. Voortgang in Buurtbudgetten houden en toekomstige middelen niet verliezen;
5. Subsidieregels bieden richtlijn bij geschillen;
6. Buurtbudgetten worden toe gekend aan een buurt en niet aan een buurtplatform;
7. De term buurt is een subjectief begrip en zal geen objectieve en sluitende definitie of indeling geven.
8. Vraag rondom buurten is onderdeel van benoeming buurtplatformen;

Naar aanleiding van de behandeling en aanlevering in de staf van het voorstel van de werkgroep Model C is er een ambtelijke en bestuurlijke impasse ontstaan rond de definitie van een Buurt en is het stuk aangehouden. Dit heeft geleid tot de onderstaand verzoek van portefeuillehouder White:

Er wordt in het stuk gerefereerd naar de wensen vanuit de vorige staf en dat is fijn. In de uitwerking ziet Raoul echter een deel van het gevraagde niet terug.

Het verzoek was om voor geheel Zuidoost (en niet alleen een deel daarvan) de buurtindeling te onderzoeken en aan te passen op basis van het karakter/de DNA van de buurt en de grootte/span of control. Verzoek om dit in het stuk te verwerken en het dan weer te agenderen voor de staf, na ambtelijke afstemming.

Het verzoek van portefeuillehouder White is in de Ambitie en aanpak gekoppeld aan de verdere benoeming en uitwerking van de buurtplatformen.

Formeel benoemen van Buurtplatformen in Zuidoost

Om helderheid te geven aan de grenzen van de buurten en welk buurtplatform daar actief is, is het nodig om met bewoners de buurten in Zuidoost te definiëren en de grenzen die daarbij horen te bepalen. Daarna kan het DB een besluit overnemen, na advies van de stadsdeel commissie.

De koppeling met de nieuwe ronde buurtbudgetten zal leiden tot vertraging in het uitrollen van de nieuwe ronde en is niet in lijn met het in het dagelijks bestuur vastgestelde Ambitie en aanpak participatie en democratisering.

Op 7 november 2023 heeft het dagelijks bestuur ingestemd met de Ambitie en aanpak participatie en democratisering Zuidoost. Hierin is het gemeentelijke beleid vertaald naar Zuidoost met als hoogste doelstelling Leren samenwerken in vertrouwen. Dat als volgt wordt omschreven:

Als we inzoomen op stadsdeel Zuidoost zien we dat de afgelopen jaren vele vormen & tools door verschillende par jen, projecten en onderdelen van de gemeente worden ingezet om in gesprek te gaan met inwoners en stakeholders in Zuidoost.
Toch voelen inwoners zich nog niet vaak gehoord en ervaren ze een afstand tussen de werkzaamheden die we uitvoeren en behoeften die zij hebben in hun buurt. Daar waar zij eigenaarschap proberen te nemen voelen ze door regels geen vertrouwen en krijgen ze te weinig ruimte, om initiatief te nemen en te experimenteren en daarvan te leren.

Leren samenwerken in vertrouwen is geen "One size fits all" aanpak. Ook de gemeente zal gaandeweg, lerend en anticiperend zijn weg moeten vinden in gesprek met de inwoners van Zuidoost. We bewegen continu tussen wat bepaalt het bestuur en wat kunnen en willen bewoners zelf. Waar is maatwerk mogelijk en wat moet je systematisch aanpakken. Waar kunnen bewoners over mee praten en wat staat al vast of is al eerder besloten. Eigenlijk vraagt dit een afweging per project of situatie. We bevinden ons continu tussen polariteiten waar tussen we ons bewegen en positie in kiezen. Dit vraagt om een andere aanpak dan de resultaatgerichte aanpak die we gewend zijn en waarbij we gericht zijn op het zelf definiëren en oplossen van problemen.

Wij zullen steeds moeten streven naar de best mogelijke oplossing in een bepaalde situatie in samenwerking en contact met de bewoners. Dit vraagt een con nu managen, zodat de polariteiten elkaar kunnen versterken in plaats van gezien worden als tegenstelling. We kiezen dus niet het een of het ander, maar streven naar het hoogste doel en gebruiken de kracht van beiden polariteiten om onze strategische doelen te bereiken.

Het door ontwikkelen van de buurtbudgetten is onderdeel van Ambitie 1: We werken community-based waar mogelijk. Hier is de doorontwikkeling van Model C als actie opgenomen:

Door ontwikkelen Community Based Begroten – Model C
Model C ontwikkelen en vereenvoudigen, op basis van de evaluatie van de eerste ronde Buurtbudgetten en de leerpunten die daaruit volgen. Doelstelling is om de buurtbudgetten en model C meer te richten op 'doen' in de buurt en minder op administratieve last. Speerpunt is met Model C bijdragen aan betere samenwerking en meer vertrouwen tussen stadsdeel en bewonerscollectieven.

Portefeuillehouder White heeft tijdens de kennismaking ingestemd de samenwerking in een werkgroep van ambtenaren en afvaardiging coalitie van buurtplatformen om een voorstel te maken

voor de herinrichting nieuwe ronde model C. het voorliggende voorstel is daar de uitkomst van. De samenwerking was niet altijd eenvoudig maar heeft bijgedragen aan het leren samenwerken in vertrouwen en heeft bewoners en ambtenaren dichter bij elkaar gebracht met als uitkomst een gedragen voorstel passend binnen de subsidieregeling. Ambtelijke of bestuurlijke aanpassingen aan het voorstel zullen het opgebouwde vertrouwen weer te niet doen, al helemaal omdat

A) aan de voorkant aan de werkgroep geen enkel kader of aanwijzing is meegegeven met betrekking tot de buurtindeling
B) de werkgroep de door het stadsdeel zelf gehanteerde buurtindeling uit 2022 als uitgangspunt heeft genomen
C) de door de coalitie van buurten voorgestelde wijzigingen ten opzichte van de indeling die het stadsdeel hanteerde niet gevoelig liggen.

Het maakt de besluitvorming onnavolgbaar en zal aantonen dat de organisatie A zegt en B doet en dat de organisatie niet klaar is voor samenwerken met bewoners ook al legt men dat vast in een ambitie document.

De eerste ronde van buurtbudgetten is bijna ten einde. Het merendeel van de plannen is uitgevoerd. Het vaststellen van een nieuwe ronde is nodig om continuïteit te houden in de activiteiten in de buurt en de energie van de bewonerscollectieven vast te houden. Door huidig voorstel van werkgroep dit jaar nog vast te stellen geeft de collectieven voldoende tijd om nieuwe plannen te maken en activiteiten voort te zetten. Zelfs dan ontstaat er voor sommige buurten al een subsidiegat. Vertraging in besluitvorming zal leiden tot een te grote periode van inactiviteit vanwege de tijd die nodig is om nieuwe plannen te maken en te beschikken. De activiteiten in de buurten komen stil te liggen omdat er geen geld kan worden toegekend.

We zijn stedelijk in overleg omtrent de middelen die nodig zijn om model C de komende jaren voort te zetten. Ambtelijk wordt zowel vanuit Zuidoost als stedelijk gepleit om in de komende drie jaar, tot en met 2026, drie ronden Model C uit te voeren. Dit komt neer op circa 2,1 mln. voor activiteiten in de buurten in Zuidoost. Het niet vaststellen van de nieuwe ronde model C kan leiden tot het mislopen van middelen voor Zuidoost.

Het verzoek tot nadere uitwerking van buurten komt voort uit eerdere ervaring in de k-buurt met Hart voor de K-buurt en Kortvoort Vooruit. Het is een illusie dat aan de voorkant meningsverschillen en problemen kunnen worden voor komen, en dat is ook helemaal niet nodig. Met model C streven we naar de empowerment van buurten, ontwikkeling van saamhorigheid, betrokkenheid, eigenaarschap, bewoners te activeren en een stem te geven. Dit streven zal leiden tot het zichtbaar maken van meningsverschillen in een buurt en wrijving in een buurt. We moeten ervoor waken dit niet uit te weg te gaan of aan de voorkant te willen oplossen, anders ontstaat er nooit glans. We zien dat het in de meeste buurten goed gaat ook al is het soms niet makkelijk. Maar langzaam ontstaat daar ook samenwerking en een breder collectieve van actieve bewoners. Voor de specifieke gevallen waar dit niet lukt biedt de subsidieregeling voldoende handvatten voor het dagelijks bestuur, zie artikel 7, 8.2 en 13.

Artikel 7 Verdeelsleutel Model C

1.Binnen model C wordt het beschikbare budget door het dagelijks bestuur verdeeld op basis van een onderlinge vergelijking. Alleen aanvragen, bestaande uit een buurtplan inclusief activiteiten, die het

best voldoen aan de onder lid 3 van dit artikel benoemde criteria komen voor subsidie in aanmerking. Het dagelijks bestuur bepaald de deelnemende buurt/gebied. De subsidiering kan plaatsvinden in de vorm van afzonderlijke tranches.

2.Indien het van toepassing zijnde subsidieplafond voor model C ontoereikend is om alle niet op grond van artikel 13 geweigerde aanvragen te honoreren, rangschikt het dagelijks bestuur deze aanvragen op een prioriteitenlijst.

3.De rangschikking wordt bepaald op basis van de volgende criteria:

a) De mate waarin het buurtcollectief breed aantoonbaar draagvlak geniet in de buurt. Dit kan bijvoorbeeld met publieke bijeenkomsten, media-uitingen en communicatie gedurende het opstellen van de plannen en uitvoering van de plannen zichtbaar gemaakt kan worden;

b) De mate waarin het buurtcollectief beschikt over organisatorische slagkracht;

c) De mate waarin het buurtcollectief aantoont uit welke behoefte het is ontstaan en hoe zij beogen draagvlak te creëren;

d) De mate waarin het buurtcollectief bijdraagt aan zelforganisatie en samenwerking tussen overige bewoners(collectieven);

e) De mate waarin het buurtplan en de hierin voorgestelde activiteiten breed aantoonbaar draagvlak genieten in de buurt;

f) De mate waarin het buurtplan is opgesteld met betrokkenheid van de buurt;

g) De mate waarin de beoogde handelingskosten voor de uitvoer van het buurtplan in verhouding staan tot het beoogde resultaat (prijs-kwaliteit verhouding);

h) De mate waarin uit het buurtplan de ambitie tot gezamenlijk leren tussen buurtcollectief en stadsdeel (ambtelijk) en tussen buurtcollectief en buurt blijkt;

4.De buurtplannen worden binnen het van toepassing zijnde subsidieplafond gehonoreerd naar de volgorde van de rangschikking.

5.Indien na toepassing van het vierde lid van dit artikel meerdere aanvragen op dezelfde plaats op de prioriteitenlijst worden gerangschikt en door honorering van deze aanvragen het subsidie- of deelplafond wordt overschreden, geeft de stadsdeelcommissie een onderbouwd bindend advies.

Artikel 8 Kenmerken aanvrager

2.Binnen model C kan subsidie uitsluitend worden aangevraagd door een rechtspersoon. Als sprake is van een samenwerkingsverband dient een van de betrokkenen als penvoerder de aanvraag in namens het samenwerkingsverband en draagt de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de beschikking.

Artikel 13 Weigeringsgronden Model C

1.In aanvulling op artikel 9, tweede lid, van de ASA kan het dagelijks bestuur geheel of gedeeltelijk weigeren een subsidie te verlenen als:

a) Er niet aangetoond kan worden dat de rol en betrokkenheid van overige buurtbewoners wordt gewaarborgd;

b) De handelingskosten voor ondersteuning bij uitvoering van het (buurt)plan hoger zijn dan de 8% van het totale subsidiebedrag;

c) De activiteiten naar het oordeel van het dagelijks bestuur te grote risico's met zich meebrengen voor de ontwikkeling, gezondheid of veiligheid van deelnemers of andere betrokkenen;

d) Indien het buurtplan en of het collectief geen blijk geeft van de mogelijkheid tot gezamenlijk leren, tussen het stadsdeel en het buurtcollectief en buurtcollectief en buurt).

e) Indien het plan niet bijdraagt aan inclusiviteit. Uit het buurtplan dient brede vertegenwoordiging van belangen en solidariteit tussen groepen bewoners te blijken

In Zuidoost zien we een organische ontwikkeling vanuit de buurtbudgetten met bewonerscollectieven naar buurtplatformen per buurt. Dit ondersteunt de doelstelling van de buurtbudgetten:

Artikel 3 Doel subsidieregeling

Het doel van deze regeling is om initiatieven die voortkomen uit een buurtbudgetten-proces mogelijk te maken. Deze processen kennen het volgende kenmerk waarmee ze zich onderscheiden van andere subsidieregelingen: Bewoners bepalen zelf welke (haalbare) activiteiten worden uitgevoerd (zeggenschap) en worden als volwaardige partner beschouwd in het maken van de buurt (eigenaarschap).

Het is goed te beseffen dat buurtbudgetten voor de buurt zijn en niet voor bewonersplatformen. De subsidieregeling gaat uit van de samenwerking van bewoners in een collectief, zie ook bovengenoemde artikelen. Het collectief hoeft geen bewonersplatform te zijn.

In lijn met de subsidieregeling zijn door het vorige bestuur de buurten bepaald. Op basis van deze indeling is door de werkgroep op basis van de ervaringen in de eerste ronde en in afstemming of op verzoek van betrokken coalities een wijzigingsvoorstel gedaan.

Zuidoost als volgt onder te verdelen in buurten voor de verdeling van buurtbudget 2023/2024

- *Gein*
- *Reigersbos*
- *Holendrecht*
- *F/D/Vogeltjeswei*
- *Nellestein*
- *H-buurt*
- *Poort*
- *Amstel III*
- *E-buurt*
- *G-buurt*
- *K-Buurt*
- *Venserpolder*

Ten opzichte van de afgelopen ronde zijn de volgende drie aanpassingen in buurt-indeling voorgesteld:

- *H-buurt en de Amsterdamse poort worden aparte buurten. Dit komt overeen met de wijkindeling van Onderzoek en statistiek, en hoe bewonersgroepen nu georganiseerd zijn.*

- *Amstel III wordt ook meegerekend als buurt. Vorig jaar werd deze buurt nog niet opgenomen in de verdeling, er wonen nu nog niet veel mensen, maar de buurt groeit en er is een platform ontstaan. Door nu te investeren in de versterking van dit platform kan deze buurt ook uitgroeien tot een sterke community.*

- *Driemond valt inmiddels onder het stadsgebied Weesp en wordt niet opgenomen in de buurtbudgetten Zuidoost.*

Een buurt wordt gedefinieerd als onderdeel van een gemeente, dat op basis van historische dan wel stedenbouwkundige kenmerken homogeen is afgebakend. De indeling van buurten in Zuidoost zijn zowel historische als stedenbouwkundig ingebed. Er is een systeem ontstaan waarin onderdelen beginnend met een specifieke letter behoort tot een specifieke buurt. Begint de naam met een G dan val je onder de G-buurt. Begint de naam met een K val je onder de K-buurt. Het voorstel van de werkgroep is daarmee in lijn. Amsterdamse poort begint met een A en is daarmee geen onderdeel van de H-buurt.

Buurten zijn een subjectief begrip, een onderzoek op basis van span of control, karakter, identiteit of DNA van een buurt zal leiden tot een definiëring van boven af. Daarom is in de ambitie een aanpak de actie opgenomen om in een participatief proces met bewoners te komen tot een gedragen buurtindeling met een door DB benoemde buurtplatform op advies van de stadsdeelcommissie. Het proces hiervoor moet nog worden uitgewerkt en is afhankelijk van het beleid buurtplatformrecht wat momenteel stedelijk wordt opgesteld. Een nadere uitwerking van dat proces zal worden voorgelegd aan het dagelijks bestuur en het MT van Zuidoost. Op termijn verwachten we dat buurtbudgetten over zullen gaan in buurtplatformrecht, maar voor nu zijn het twee verschillende processen.

Ten tijde van de eerste ronde hebben we gezien dat binnen de buurtbudgetten verschillende buurten moeite hebben gehad om de samenwerking te vinden en er discussie ontstond over grenzen of verdeling van de buurtbudgetten. Wat wij zien is dat in de loop van de tijd bewoners/ buurten elkaar vinden op de activiteiten en dat de samenwerking begint te groeien. Bewoners vinden hier vaak zelf hun weg in.

Een verbetering in de samenwerking zien we echter nog niet in de K-buurt en Kortvoort. Met verschillende partijen is het gesprek aangegaan maar dit heeft nog niet geleid tot een oplossing. Omdat we streven naar samenwerken in vertrouwen kiezen we er nog niet voor op beide buurten te scheiden in de nieuwe ronde voor Model C. En hopen we dat bewoners elkaar vinden in de nieuwe ronde op de activiteiten die nodig zijn voor de genoemde buurten en zich willen inzetten voor de buurt.

Vooralsnog nemen we nog geen beslissing omtrent de K-buurt. Mocht de situatie niet verbeteren nemen we het mee in het brede proces rondom benoemen van buurtplatformen. Indien er meerdere plannen, die voldoen aan de subsidieregeling, worden ingediend wordt indien nodig aanvullende financiering gezocht naast buurtbudgetten.

Samenvattend wordt ambtelijk geadviseerd om in te stemmen met het voorstel van de werkgroep, de vraag van portefeuillehouder White over buurten mee te nemen in het proces van toewijzen buurtplatformen en procedurevoorstel Kortvoort. We sturen daarmee op de hoofdlijn van de ambitie en aanpak en het opgebouwde vertrouwen niet te schaden. Model C is een succes en de buurten zijn in ontwikkeling. Zowel bewoners als de stadsdeelorganisatie leert van dit proces. We hebben hierin nog een lange weg te gaan en die zal niet zonder obstakels zijn. Er wordt in het voorstel van de werkgroep ook expliciet voorgesteld om een knelpuntenoverleg te starten, om het gezamenlijk leren te bevorderen en knopen door te hakken waar dat nodig is. De ambitie en aanpak pleit voor het bewegen tussen tegenstellingen en daarover in gesprek te gaan en niet vanuit angst vooraf en van bovenaf op te lossen. Daarmee ontnemen we de inwoners van Zuidoost eigenaarschap en zeggenschap.